

Sprawozdanie z działalności Sekcji Historii Informatyki PTI w 2022 r.

Sekcja Historii Informatyki PTI została powołana 7.02.2009 uchwałą ZG nr 62/X/09. Aktualnie w pracach uczestniczy 40 członków PTI i ok.30 osób spoza PTI jako tzw. członkowie-korespondenci.

Rok 2022 okazał się dalej nietypowy ze względu na panującą pandemię coronavirus'a. Spowodowało to, podobnie jak w 2020 i 2021 r., praktycznie zanik spotkań i konferencji, ograniczenie dostępu do bibliotek i archiwów. Dominowały imprezy o charakterze zdalnym, aczkolwiek w II półroczu widać było coraz więcej spotkań tradycyjnych.

Z uwagą obserwowano pomysły i propozycje związane z przekształcaniem Ministerstwa Cyfryzacji. Jest to rzeczywiście niekończąca się historia w sferze kierowania polską informatyką. W dniu 6.10.2020 rozporządzenie Rady Ministrów zniósł Ministerstwo Cyfryzacji (MP z 7.10.2020 r. poz. 1730), przy czym do końca 2022 roku nie ukazały się żadne przepisy określające nowy status działu Informatyzacja, co spowodowało, że ministrem cyfryzacji jest nadal Premier RP.

W okresie sprawozdawczym zrealizowano następujące działania:

1. **Uruchomiono w czerwcu 2016 r.** portal historyczny www.historiainformatyki.pl – rozwiązanie wzorowane jest na systemie informatycznym Muzeum im. J. Piłsudskiego w Nowym Yorku. Utrzymanie portalu i wprowadzanie zmian wynikających z uwag eksploatacyjnych prowadzi firma autorska 3W Serwisy Informacyjne z Gliwic na podstawie umowy serwisowej. W 2021 wprowadzono w budowie portalu szereg kolejnych rozwiązań organizacyjnych ułatwiających prezentację zebranych materiałów. Unowocześniono także kod źródłowy całego serwisu oraz schemat bazy danych ze względu na konieczność przeniesienia źródeł na inny serwer. Efektem kolejnego rocznego działania portalu jest 48,6 tys. odsłon (spadek o 7%) wykonanych przez 23 tys. użytkowników (wzrost o 16%) podczas 28 tys. sesji (wzrost o 9%). Zasoby archiwum cyfrowego portalu na dzień 31.12.2022 przedstawiały się następująco:
 - **95.537 (korekta in minus) stron w 2.588 (korekta in minus) dokumentach z 321 (wzrost o 0,9%) kolekcji.**
 - **8.119 (korekta in minus – usunięcie duplikatów) osób w indeksie osobowym (wskazane w dokumentach),**
 - **5.221 (wzrost o 0,2%) pozycji w indeksie marek (firmy, systemy, przedsięwzięcia itp.),**
 - **4.361 (korekta in minus – nowa baza danych nie dopuszcza dat zapisanych słownie) opisanych dat.**

Od momentu uruchomienia portalu skorzystało z niego 99 812 użytkowników w trakcie 138 514 sesji, którzy dokonali 301 645 odsłon. Szczegóły podano w zał. nr 1.

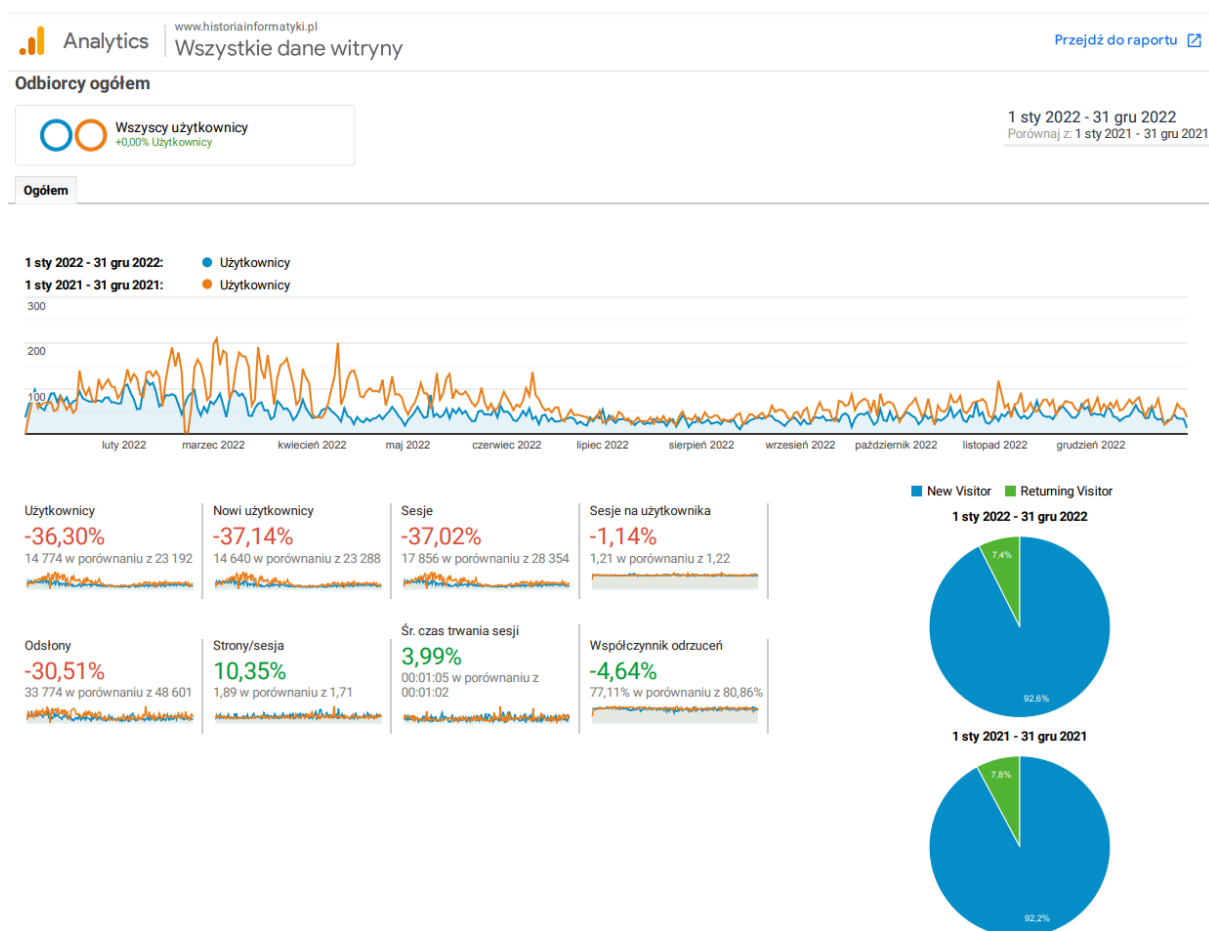
W sierpniu 2021 został wykonany kompleksowy upgrade kodu do PHP wersji 7.4 i dostosowanie bazy do MySQL 8+ (MariaDB 10+) ze względu na konieczność migracji na nowe serwery PTI. Konsekwencją tych zmian była jednak utrata wielu linków oraz konieczność przeliczenia części zbiorów – stąd pewne zmiany w ilościach dokumentów.

2. **Historia informatyki w uczelniach** – w ciągu roku 2022 powiększono nieznacznie zasób tej kolekcji. Ze względu na prawa autorskie do niektórych pozycji są one jedynie sygnalizowane okładkami i spisami treści. Kolekcja na dzień 31.12.2022 r. liczyła 68 pozycji, opisujących historię informatyki w uczelniach, wydziałach, instytutach i katedrach. Obserwuje się zanik publikacji rocznicowych ze strony jednostek uczelnianych.
3. **BC PTI** – zespół PCSS uruchomił w 2016 rozwiązanie biblioteki cyfrowej w chmurze pod adresem <https://informatyka.locloud.pl/about> wpisując BC PTI do Federacji Bibliotek Cyfrowych. W 2022 stan ilościowy Biblioteki nie uległ zmianie.
4. **Współpraca** z Bibliotekami Cyfrowymi Politechniki Śląskiej i Warszawskiej przebiegała bez zarzutu,. Wykonane dotychczas prace praktycznie zamykają możliwy do cyfryzacji zespół opracowań i publikacji ze względu na wymagania prawa autorskiego, jak i wyczerpanie zasobów dostępnych w tych bibliotekach. W przypadku Biblioteki Pol. Śląskiej praktycznie nastąpił zanik współpracy ze względu na przeciągający się remont budynku, który zakończy się w II kw. 2023 r.
5. **W 2022 prowadzono nadal stronę Historia informatyki na portalu FB.** <https://www.facebook.com/historia.informatyka/>. Strona jest wykorzystywana do publikowania komunikatów o zawartości i nabytkach portalu historycznego. Pozytywnym zjawiskiem jest to, że do publikowania informacji o dorobku polskiej informatyki włączają się tam osoby spoza PTI. Stopień zainteresowania jest różny – od 100 do nawet 1000 i trudno jest ocenić przyczyny takich rozbieżności.
6. **Zeszyty Historyczne PTI** – w 2022 planowano wydać dwa kolejne Zeszyty Historyczne PTI, ale istniejące ograniczenia z tytułu pandemii Covid-19 wstrzymały prace w tym obszarze działalności Sekcji. Stan aktualny wydania na koniec 2022 r. to cztery Zeszyty.
7. **Seminarium MHKI Katowice 10.12.2022 r.** Sekcja czynnie włączyła się w obchody 10-lecia Muzeum Historii Komputerów i Informatyki. Kol. A. Goleń przedstawił zebrany zarys działalności Biura ICL w Katowicach, a Kol. J. Nowak zarys dziejów informatyki w woj. śląskim (Informatyka na węglu i stali).

Konieczne jest podjęcie dyskusji w PTI o dalszych formach prowadzenia prac historycznych i przechowania niektórych kolekcji archiwalnych, w tym Biuletynu PTI. Stwierdza się brak cyfrowych wersji opracowań Krajowej Konferencji Inżynierii Oprogramowania oraz wydawnictw konferencji Jurata.

Sprawozdanie z działania portalu www.historiainformatyki.pl w 2022 roku

Uruchomiono w czerwcu 2016 r. portal historyczny www.historiainformatyki.pl – rozwiązanie wdrożone jest na systemie informatycznym Muzeum im. J. Piłsudskiego w Nowym Yorku. Utrzymanie portalu i wprowadzanie zmian wynikających z uwag eksploatacyjnych prowadzi firma autorska na podstawie umowy serwisowej.

Efektem kolejnego rocznego działania portalu jest 33,8 tys. odsłon (spadek o 30%) wykonanych przez 15 tys. użytkowników (spadek o 36%) podczas 17,8 tys. sesji (spadek o 37%). Spadki podano w stosunku do roku 2021.

85% ruchu pochodzi z Polski, pozostały ruch jest z USA, Niemiec, Chin, Holandii, Irlandii, Wielkiej Brytanii, Francji i Norwegii (oraz śladowy ruch z innych krajów).

Portal w 2022 roku odwiedzili użytkownicy z 77 krajów.

Podział ruchu ze względu na urządzenia jest zgodny z trendami obowiązującymi w całej sieci: odnotowano 65% dla desktopów (poprzednio 63%), 33% dla smartfonów (poprzednio 35%) i 1% dla tabletów (poprzednio 2%).

Najwięcej jest ruchu organicznego z wyszukiwarek – 77% (poprzednio 80%). Odsetek ruchu bezpośredniego wzrósł do 17,9% (było 9.8%). Ruch z odwołań spadł z 4,1% do 2,7%. Ruch za pośrednictwem *social mediów* to obecnie 2% (było 3,4%).

Od momentu uruchomienia portalu skorzystało z niego 99 812 użytkowników w trakcie 138 514 sesji, którzy dokonali 301 645 odsłon.

Zasoby archiwum cyfrowego portalu na ostatni dzień roku	2018	2019	2020	2021	2022
Kolekcji dokumentów	274	305	316	318	321
Dokumentów	1318	1868	2558	2628	2588
Stron	56966	72215	93402	99955	95537
Osób w indeksie osobowym (wskazane w dokumentach)	4241	5700	8010	8139	8119
Wpisów w indeksie marek (firmy, systemy, przedsiębiorstwa itd.)	2603	3614	5130	5212	5221
Dat opisanych w dokumentach	1854	2909	4347	4408	4361

W roku 2022 dokonano 312 zmian w archiwum.

